

ABSTRAKT

Terry Pratchett je známý především jako autor Úžasné Zeměplochy, což je řada čítající více než čtyřicet knih a několik povídek, které jsou zasazené do světa často popisovaného jako humoristická fantasy. Pratchett nicméně využívá tohoto žánru a jeho možností pro představivost a satiru, nejen aby vyprávěl příběhy, ale také aby zprostředkoval své vlastní názory na některá z největších společenských témat, jako je feminismus, náboženství nebo rasismus. Využívá stereotypních rolí a prostředí žánru fantasy a převrací je, aby ukázal na problémy skutečného světa.

Nárůst oblíbenosti žánru fantasy, obzvláště satirické či humoristické, umožňuje Pratchettovi předkládat své názory širšímu publiku a vytvořit svět, který odráží a pokrývá ten skutečný, aby ukázal důležitost a dopad těchto témat na společnost. Zasazení do fantasy světa navíc umožňuje Pratchettovi vytvořit svět, v němž tato témata mohou být volně ukázána a diskutována.

První kapitola představuje Zeměplochu jakožto druhotný svět a představuje témata, která budou probírána.

Druhá kapitola se zabývá mnoha formami rasismu na Zeměploše. První část kapitoly rozebírá standardní typ rasismu mezi člověkem a člověkem, což je ilustrováno na knize *Jingo*. Další podkapitola je pak věnována rasismu mezi lidmi a nelidmi a mezi trolly a trpaslíky, který je ilustrován na románu *Thud!*, kdy Pratchett využívá možností fantasy, aby poukázal na rasismus v reálném světě a jeho nebezpečí. Druhá podkapitola se pak stručně dotýká vztahů mezi lidmi a nemrtvými.

Náboženství je rozebíráno ve třetí kapitole. Pratchettův postoj je ilustrován na knize *Small Gods*, která se zabývá vírou a institucionalizovaným náboženstvím. Pozornost je věnována Pratchettovým názorům na vztah mezi lidmi a bohy, stejně jako jeho přístupu k náboženství obecně, který má dvě strany – na straně jedné Pratchett uznává význam

náboženství pro společnost, na straně druhé volá po opatrnosti v případě institucionalizovaného náboženství a slepé víry. Podkapitola je věnována vyobrazení posmrtného života v tomto románu, s důrazem na sílu jednotlivce a jeho charakteru.

Čtvrtá kapitola se věnuje vyobrazení feminismu a také sexismu ve vztahu k němu, v knihách *Equal Rites* a *Monstrous Regiment*. Obě tyto knihy mají ženské hrdinky, které bojují se světem dominovaným muži, a soustředí se na nespravedlnosti, které jsou vlastní patriarchální společnosti. Jedna podkapitola rozebírá použití tzv. cross-dressingu k dalšímu vykreslení rozdílů mezi chováním společnosti vůči ženám a vůči mužům, kdy jsou obě tyto zkušenosti dány do okamžitého kontrastu. Druhá podkapitola pak zkoumá rozdíly mezi čarodějkami a mágy, nerovné zacházení s čarodějkami a nutnost rovnováhy mezi těmito dvěma skupinami – stejně jako mezi muži a ženami.

Tato práce si klade za cíl zhodnotit Pratchettovy postoje k tématům rasismu, náboženství a feminismu a jejich prezentaci v jeho díle a dokázat, že jsou součástí jeho literární teze, jejímž cílem je upozornit na tato témata a nabídnout své osobní názory na jejich příčiny a možná řešení. Ačkoli výše zmíněné knihy slouží jako primární zdroje, je odkazováno i na jiná díla z Pratchettovy tvorby.